

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувачка ступеня доктора філософії ДЕРИГУЗ Наталія Володимирівна, 1994 року народження, громадянка України, освіта вища: закінчила у 2019 році Харківську державну академію дизайну і мистецтв за спеціальністю «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація», аспірант денної форми здобуття вищої освіти Харківської державної академії дизайну і мистецтв, Міністерство культури та інформаційної політики України, м. Харків, виконала акредитовану освітньо-наукову програму 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація».

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Харківської державної академії дизайну і мистецтв, Міністерство культури та інформаційної політики України, м. Харків, від «01» липня № 71-ОП, у складі:

Голови разової

спеціалізованої ради –

Тетяни ПАВЛОВОЇ, доктора мистецтвознавства,
доцента, завідувача кафедри
візуальних практик ХДАДМ,

Рецензентів: –

Людмили СОКОЛЮК, доктора мистецтвознавства,
професора, професора кафедри теорії і історії
мистецтв ХДАДМ,

Євгена КОТЛЯРА, кандидата мистецтвознавства,
професора, завідувача кафедри монументального
живопису ХДАДМ,

Офіційних опонентів –

Олени ОСАДЧОЇ, кандидата мистецтвознавства,
доцента, ректора Київської державної академії
декоративно-прикладного мистецтва і дизайну
ім. Михайла Бойчука,
Ірини ДУНДЯК, доктора мистецтвознавства,
професора, професора кафедри дизайну і теорії
мистецтв ДВНЗ «Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника»

на засіданні «06» вересня 2024 р. прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 02 «Культура і мистецтво» Наталії ДЕРИГУЗ на підставі публічного захисту дисертації «Левкас в образотворчому мистецтві України кінця XX – початку XXI століття: традиції, синтез, рефлексії воєнного стану» за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація».

Дисертацію виконано у Харківській державній академії дизайну і мистецтв, Міністерство культури та інформаційної політики України, м. Харків.

Науковий керівник: Вячеслав ШУЛКА, кандидат мистецтвознавства, доцент, завідувач кафедри реставрації та експертизи творів мистецтв ХДАДМ.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису. Основні результати дослідження, ступінь їх наукової новизни та значущості полягають у визначенні місця та ролі левкасу в образотворчому мистецтві України кінця XX – початку XXI століття.

Основні положення, що визначають наукову новизну дисертаційної роботи, полягають у наступному:

- На основі співвідношення традиційних варіантів тлумачення та вжитку левкасу в образотворчому мистецтві та сучасних експериментальних пластичних рішень виявлено новий підхід в трактуванні поняття «левкас», а саме – позиціонування левкасу не як певної матеріалознавчої суміші, а як художнього принципу з розширеним діапазоном властивостей техніко-технологічного та репрезентативного плану, що є вагомим здобутком в контексті побудови загальної картини досліджуваної теми та подальших критично-мистецтвознавчих оцінок;

- Узагальнено та проаналізовано такі позиції, як: 1) здобутки західноукраїнської мистецької школи в контексті становлення напрямку «нової ікони» чи сучасної релігійної картини на левкасі; 2) провідні інституції та мистецькі проекти, що популяризують ідею синтезу сучасного живопису на левкасі з іншими художніми напрямами, видами мистецтва, техніко-технологічними та концептуальними прийомами та стратегіями та предметами воєнної інфраструктури;

- Вперше проаналізована та типологізована така категорія, як «феномен анти-портрету» в контексті сучасного релігійного живопису на левкасі в Україні. Встановлено основні художні стратегії цього принципу, а саме: гра з абстракцією, експресивність та емоційність, використання символічно-знакової системи, використання незвичних матеріалів та технік, інтроспекція та самопізнання, критичність та іронічність;

- Запропонована класифікація творів сучасного живопису на левкасі в контексті «синтезу мистецтв» в трьох основних спрямуваннях: міжвидовий синтез, техніко-технологічний синтез, символічно-знаковий синтез та встановлені варіанти протікання процесу синтезу на основі сучасного українського живопису на левкасі, а саме: супідрядність, склеювання, симбіоз, злиття, ретрансляційне сполучення та розмиття;

- Вперше проаналізовано сучасний український живопис на левкасі в контексті феномену художньої апропріації та виокремлені наступні типи художніх запозичень: безпосереднє присвоєння, пародія або сатира, семплювання чи колаж та реконструкціалізація;

- Проаналізовано особливості інтерактивного художнього мовлення на прикладі українського релігійного живопису на левкасі та виявлені основні художні риси, що сприяють встановленню інтерактивної складової творів;

- Вперше твори сучасного українського живопису на левкасі воєнного періоду проаналізовані в контексті наступних типів рефлексій: рефлексія суспільної дійсності, рефлексія історії та традиції, рефлексія внутрішнього світу та рефлексія сприйняття. Також встановлені основні ідейні підстави для модифікації способів репрезентації сучасних творів на левкасі в умовах воєнного стану в Україні.

Здобувачка має 3 наукові публікації за темою дисертації, опубліковані в наукових фахових виданнях України (категорії Б):

1. Деригуз Н. Проблема синтезу мистецтв у контексті розвитку сучасного українського живопису на левкасі. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв*. 2022. №1. С. 99–106.

2. Деригуз Н. Метод художньої апропріації в контексті живопису на левкасі України кінця ХХ – початку ХХІ століть. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку*. 2023. №. 46. С. 184–192.

3. Деригуз Н. Принципи «анти-портрету» в контексті релігійного живопису на левкасі в Україні ХХІ століття. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. 2023. № 68. С.68–75.

У дискусії взяли участь (голова, рецензенти, офіційні опоненти, інші присутні) та висловили зауваження:

Тетяна ПАВЛОВА, голова спеціалізованої вченої ради, Людмила СОКОЛЮК та Євген КОТЛЯР, рецензенти, Олена Осадча та Ірина Дундяк, офіційні опоненти, які висловили зауваження рекомендаційного характеру.

Результати відкритого голосування:

«За» – 5 членів ради,

«Проти» – 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Наталії ДЕРИГУЗ ступінь доктора філософії з галузі знань 02 «Культура і мистецтво» за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої вченої ради

Тетяна ПАВЛОВА

М.П.

